

Mehiška revolta v razsulu; konec vstaje v Vera Cruzu

Kolovodja Jezus Marija Aguirre zbežal na morje. Vlada reokupirala Monterey in glavni kolovodja zbežal proti Torreonu. Rebeli rebelirali! Vstaji še strašijo ob meji. Ameriške čete morda vkorakajo v Juarez.

Mexico City, 7. marca.—Uradno se poroča, da je vstaja v Vera Cruzu končana. Po ljutem boju na ulicah verakrškega mesta med rebelnimi četami in vstajniki, ki so se uprli generalu Aguirre, so inozemski konzuli posredovali in izposlovali premirje s pogojem, da general Jezus Marija Aguirre zapusti Vera Cruz. Domneva se, da je Aguirre zbežal s parnikom na morje.

El Paso, Tex., 7. marca.—Ameriška kavalerijska enota v bližnjem Fort Blissu je anochi prejela ukaz, da se pripravi na pohod. Detajli še niso znani, mnenje pa je, da Američani prekoračijo mejo in okupirajo Juarez, če bo tam konflikt med vstajši in vladno posadko ogrožal življenja na ameriški strani meje. Leta 1919 so mehiške kroglice letale iz Juazeza v El Paso, kakor so ameriške čete prepodile mehiške bojovnike iz Juazeza. Večja četa vstajev se blizu Juazeza in spopad lahko pride vsak čas. El Paso je poln mehiških beguncev.

Mexico City, 7. marca.—Mehiška vlada poroča o več zmagah nad rebelnimi militaristi. Predsednik Emilio Portes Gil je uradno izjavil, da bo revolta udušena prej kot so mislili. Včeraj so bile izdane ostre odredbe proti upornim generalom; vsa njihova premoženja bodo zaplenjena in smrtne obsodbe so gotova stvar.

Glavni vodja vstaje, general Gonzalo Escobar, se ni dolgo veselil svoje zmage v Monterreyu. Zvezne čete so včeraj reokupirale Monterey in prisilile je v ostanki svojih pristavev pobegniti z vlakom proti Torreonu. Federalci so mu za petami. Kakor se glasi uradno poročilo, je general Escobar nizekoten izdajnik. V pondeljek je bil Escobar še poveljnik zvezne posadke v Torreonu in prejel je povelje od Calles, naj gre hitro s delom posadke v Monterey in sili mesto, ki je strateško železniško središče. General se je odpeljal v vladnem vlakom, ko pa je došel v Monterey, je razglasil svojo revolto in odredil tamonjhi posadki 250 mož, naj se poda. Poveljnik se je uprl, ali po kratkem boju se je moral posadka umakniti v Linares.

Medtem operirajo federalne čete v Vera Cruzu z najboljšim uspehom. Okupirale so Orizaba in Cordova, dočim se je del posadke rebelnega gubernerja Aguirre uprl in udaril po svojem voditelju.

Washington, D. C., 7. marca.—Poročila, ki sta jih prejela državni departament in mehiški poslanik o položaju v Mehiki, so zelo optimistična. Revolta je že zopet potlačena in Glava vlada ne bo potrebovala svežega bojnega materiala iz Združenih držav, ki ga je dal Hoover na razpolago.

Demokratski vodja Taggart umrl.
Indianapolis.—Tom Taggart, milijonar in dolgoletni vodja demokratske stranke v Indijani, je v sredo umrl v starosti 72 let. O njem pripovedujejo, da je Woodrow Wilson postal predsednik po njegovi zaslugi.

Poglave v Rockfordu.
Rockford, Ill.—To mesto je doživelo eno najhujših poplav v zgodovini, ko je reka Keith prestopila bregove in se razlila po mestu. V pritlikavi trgovini v glavnem delu mesta je vdira voda in napravila škodo za več sto tisoč dolarjev.

Z bombami razbijajo led.
Montreal, Que., Kanada.—Dr. Howard T. Barnes je odredil skupino aeroplanov, iz katerih bodo metali bombe, da razbijajo led na reki St. Lawrence, da se tako omogoči promet po reki.

Stavkajoči farmarji izlivajo mleko v jarko

Spustili so v jarko več kot 10 tisoč funtov mleka.
Joliet, Ill.—Ravnatoke so nastopili farmarji, ki zalagajo to mesto z mlekom, kot farmarji, ki pošiljajo svoje mleko v Chicago ob času stavke, ko so zahtevali, da jim mlečni trust plača več za poslano mleko. Farmarji so ustavili dva tovorna avta, ki sta peljala mleko v Joliet. Na enem je bilo osem tisoč funtov mleka, na drugem pa tri tisoč. Mleko so zunal Jolietu izliti v jarko ob cesti. Noben teh farmarjev ni bil aretiran.

Flint Sanitary Milk kompanija je napravila pogodbo z International Dairy kompanijo v Chicagu za dobavo mleka. Organizacija farmarjev je poznana pod imenom Milk Producers' Association. Farmarji v okolici Chicaga se pa organizirani v organizaciji Pure Milk Association.

Spor v Jolietu se suče okoli cene, ki jo naj plača mlečni trust farmarjem za mleko. Farmarska organizacija zahteva za sto funtov mleka \$2.90. Trust pa ponuja samo \$2.64.

Stavka farmarjev, ki zalagajo Chicago z mlekom je končala z delno zmago za farmarje. Prejeli so nekaj več denarja za sto funtov mleka, ne da bi se povideala cena mleka za konsumente.

Fullerjev naslednik pika jezo

Newyorški guvernér ne mara izročiti par delavskih agitatorjev massachusettski justici na zelo prosojno obtožbo.
Boston, Mass.—Frank G. Allen, guvernér države Massachusetts, je izredno jezen na newyorškega gubernerja. Zahteval je, da newyorški guvernér Roosevelt izroči massachusettskim oblastem tri aktivne agitatorje med levicariji, da jih v Bedfordu postavijo pred sodišče in tako napravijo zgled, kaj čaka zunanje agitatorje, ako pridejo v kraljestvo tekstilnih baronov. Guvernér Roosevelt je mirno odgovoril, da so bili levicariji Fred Biedenkapp, Meyer Jarmolowsky in Paul Crouch toliko časa v New Bedfordu, da bi jih lahko tam aretirali in spisal proti obtožbo. Obtožbeni so namreč zarote za obdržanje pohoda po mestu, ki se ni nikdar vršil.

Massachusettski guvernér je zaradi tega hud in dnevniki pravijo, da je guvernér Frank G. Allen dal newyorškemu gubernernu odgovor, ki peče. Njegov odgovor obsega dve koloni in končava: v brezmočni jezi, da newyorški guvernér nima pravice bilkoniti zahteve za izročitev voditeljev stavke, ne glede nato, kako prozorno je omrežje proti njim.

Kdo pa ima to pravico v državi New York? Ali mogoče guvernér Massachusettsa?
SLEPARSKA BANKIRJA ZAMAN APELIRALA.
Najvišje sodišče potrdilo njuno obsojbo.
Washington, D. C.—Najvišje zvezno sodišče je potrdilo obsojbo bankirjev Allie E. in William L. Lewisa. Bankirja sta bila spoznana krivim na zveznem distriktnem sodišču za vzhodno Oklahomo, da sta ponaredila zapiske Liberty National banke v Tulsa, Okla.

Plazovi ubijajo ljudi v Evropi.
Lisbona, Portugalska, 7. marca.—Ogromen zemeljski plaz na otoku Madeiri, posledica hudega deževja, je včeraj zdrknil v dolino St. Vincent in zasul čez sto oseb s hlami vred.

Moskva, 7. marca.—Velik plaz v Armeniji je uničil hribovsko vas Zangezur. Trinajst oseb je bilo ubitih in 14 teko ranjenih.

Bankir obojen v zapor.
Danville, Ill., 7. marca.—Siebert O. Bean, bivši blaginjak Prve narodne banke, je bil včeraj obojen na tukajšnjem sodišču na eno leto zapora radi poverbe petih tisoč dolarjev.

NAJVEČJA PRODUKCIJA V AVTNI INDUSTRIJI

Ampak v avtni industriji so dolgotrajne delavne ure, priganjanje in malo zaslužka.
New York, N. Y.—V Ameriki je bilo v mesecu januarju t. l. produciranih več motornih vozil kot kdaj prej v tem mesecu in zgodovini te industrije. Potniških in tovornih avtov je bilo v tem mesecu izdelanih 402,164.

To pomeni, da jih je bilo 170,000 več izdelanih kot v mesecu januarju 1928, tri in devetdeset tisoč več kot v letu 1926. V letu 1928 je bilo produciranih 4,358,000 motornih vozil. Ako se bo produkcija v avtni industriji v tem letu razvijala kot dozdaj, tedaj bo produciranih pet milijonov sedem sto tisoč motornih vozil.

Zaposlenje delavcev v avtni industriji je zapolnilo za dvigajoče se krivuljo produkcije. Ampak v tovarnah je uvedeno nečloveško priganjanje in dolge delavne ure. To pa marsikatero brezposelnega delavca drži proč je produkcija tako velika, kakršne še ni bilo v tej industriji. Ako je kateri delavec izganjan in mu so mu poile njegove delavne moči, je treba lastnikom avtnih tovarnov le pomigniti in vrzel v tovarni je takoj zamašena s mladim delavcem is vrst, ki stoje pred tovarno in čakajo, kdaj jim predelavec pomiga, da naj gredo delat.

Tudi zaslužek v tovarnah ni velik. Mande se ščipljejo, kjer se le morejo.

Z drugimi besedami to pomeni, da so v Detroitu še vedno večje skupine brezposelnih delavcev, ki iščejo delo v avtnih tovarnah, pa ga ne dobe. Take so razmere v človeški družbi, ki priznava kapitalistični sistem blagovne produkcije in distribucije za najvišjo gospodarsko močrost in ki čista in spoštuje vsakovrstne fakirije, ki sedanjim gospodarskim sistemom hvalijo kot nekaj, kar se ne da nadomestiti z boljšim in bolj človeškim gospodarskim sistemom.

Komedija v Ženevi

Chamberlaina frontalni narodnostne manjšine in loputnil po Kelloggovem paktu.
Ženeva, 7. marca.—Zborovanje sveta Lige narodov beleži dva mastna incidenta in avtor obeh je angleški zunanji minister Austen Chamberlain, ki je prišel v Ženevo nasajen kakor petelin.

Chamberlain je najprvo dejal pred angleškimi reporterji v torek zvečer, da je Kelloggova protivojna pogodba "druga krpljica papirja, ki se o prvi priliki zažene v koš." Dokaz temu je petnajst novih ameriških križark. Patriotični reporterji so hoteli potlačiti te besede, toda brez uspeha.—In danes si krogli diplomatov nervozno priznavajo, da je Chamberlain ustrelil velikega kozla—največjega, ki ga more ustreliti angleški državnik!

Svet Lige narodov je včeraj ponovno razpravljal o pravih narodnostnih manjšin in Chamberlain je odprto napadel manjšine na veliko veselje Francije, Italije in Poljske. Rekel je, da morajo manjšine imeti ne le pravice, pač pa tudi dolžnosti in obveznosti. Manjšine morajo prej pokazati, če so zveste deželi, in kateri spadajo po vojni, predno morejo zahtevati kake pravice!

Bankir obojen v zapor.
Danville, Ill., 7. marca.—Siebert O. Bean, bivši blaginjak Prve narodne banke, je bil včeraj obojen na tukajšnjem sodišču na eno leto zapora radi poverbe petih tisoč dolarjev.

Ruski slopar priznal ponarejanje letin

Orlov je najbrž ponaredil tudi znano Zinovjevovo plamo.
Berlin, 7. marca.—Vladimir Orlov, bivši caristični uradnik, ki je bil pred par dnevi s Mihailom Sumarikovom vred aretiran v Berlinu kot ponarejalec sovjetskih uradnih dokumentov, je deloma priznal krivdo. Najbolj ga je izdal pisalni stroj, ki ga je policija zaplenila v njegovem stanovanju. Kolikor je policija doslej izvozila, je Orlov falsificiral listine po naročilu nekega "tajnega ruskega akcijskega odbora," ki ga policija zdaj išče.

Evidenca pokazuje, da je Orlov falsificiral dokumente, ki so hoteli prikazati ameriškega senatorja Boraha in Norriksa, da sta prejela podkupnino od sovjetske vlade, radi česar je bila preiskava v ameriškem senatu. Dalje je Orlov najbrž tudi avtor mnogega famoznega Zinovjevovega plama, ki je dvignilo toliko prahu v Angliji v letu 1923 in naredilo precej škodo MacDonaldovi delavski vladi.

K arketaciji teh aleparjev je največ pomagal ameriški poročevalec Knickerbocker v Berlinu, kateremu je Sumarikov ponudil gotove listine na prodaj. Sumarikov se je pobahal, da je prejel od Orlova več kot \$7000 kot svoj delež od akuplčkov za prodane falsifikate, s katerimi sta potegnili lahkoverne ameriške časopise.

Pravoslavna cerkev proti izenačenju koledarja

Srbaki "sveti sinod" zavrgel predlog vlade.
Belgrad, 7. marca.—"Sveti sinod" pravoslavne cerkve je včeraj zaključil, da cerkev ne sprejme gregorijanskega koledarja, ki je v rabi po vsem zapadnem svetu. Jugoslovanski trgovski in podjetniški krogi so apelirali na vlado, naj izposluje izenačenje koledarja v Jugoslaviji, kajti sedanjí dvojni cerkveni prazniki—zlasti božič in velika noč—trinajst dni narazen so velika potrata časa. V mnogih krajih delavci praznujejo katoliški in pravoslavni božič, kar je absurdnost. Vlada se je strinjala s podjetniki in obljubila pomoč.

Vlada je predložila cerkvi, naj se odloči za reformo, toda najvišja oblast grške ortodoksne cerkve v Jugoslaviji nege o tem ni elisati, češ, da je to rimskokatoliška propaganda. Sveti sinod v drugih balkanskih državah je istega mnenja.

BIZNIS PRISHI PREPOZNAJE SOVJETOV.

Tega mnenja je James G. McDonald.
New York, N. Y. (F. P.)—James G. McDonald, predsednik Društva za zunanjo politiko, je govoril pred Mednarodnim klubom, katerega člani so finančniki in industrijski magnati. V teku svojega govora je rekel, da preden bodo minila štiri leta Hooverjevega predsednikovanja, bo ameriški biznis prislil prizanje Sovjetske Unije, da fanje dobljke od trgovine z Rusijo. On je menil, da Hoover vprav zdaj ni naklonjen priznanju Sovjetske Rusije.

Rop na železniškem vlakom.

Chicago.—Štirje roparji so v sredo večer vstopili v vagon vlaka Rock Island železnice blizu Englewood železniške postaje, kjer so z orožjem ustrašovali potnike in jih oropali za večjo vsoto denarja in čekov. Med oropanimi je bil tudi Joseph Kallas, bankir iz Jolietu. Ko se je vlak ustavil na drugi postaji, so roparji poskakali z vlaka in pobegnili v avtomobilu, ki jih je čakal pred postajo.

BOJ KROJAŠKE UNIJE V CINCINNATI

Organizacija vrača šilo za ognjilo.
New York, N. Y.—Odborniki organizacije krojaških delavcev Amalgamated Clothing Workers poroča da stavka proti tvrdki Levine Bros. Clothing Co. dobro napreduje. Ta opešaparaka tvrdka je na srednjem zapadu na glasu zaradi metode, po kateri oddaja svojim delavcem delo od kosa. Izprla je svoje delavce, ko so se hoteli pridružiti kot člani svoji organizaciji. Zdaj pa stoji sama nasprotni mladi in krepki organizaciji krojaških delavcev, kajti nekega dne se je prebudila in bila je stavka v njeni tovarni.

Kompanija je seveda zaprosila za sodnijsko prepoved. Računila je s tem, da bo organizacija ostala mirna in ne bo podvela ničesar proti tej sodnijski prepovedi. Ampak organizacija je podvela korake, da dokaže na sodišču, da je stavka opravljena. Privedla je na sodišče pričo, da dokaže, kako je ta tvrdka plačevala svoje delavce.

Tvrdka je najemala delavne moči, ki so bile napolizučene po deset dolarjev tedenske meze, toda te moči so malokaterkrat videle desetak. Neke delavke je štiri tedne pred stavko zaslužila samo \$2.25 na teden, za tem pa po \$3.95, \$3.95 in \$9.95. Neke druga delavke je prejela za 44 ur dela po dva in štiri dolarje. Za časurno delo niso te delavke prejele fiksa, pa tudi drugi delavci niso videli belisa.

Izučeni delavci so sveda naslutili po več. Navedeno so bile tudi druge priče, ki so dokazovale, da so delavci prejeli manj kot so zaslužili. Neke delavke, ki je imela za prehranjevati otroke je bila sprejeta v delo po deset dolarjev na teden, a zaslužila jih je samo po šest, a dem in osem dolarjev na teden.

Stavkarji zahtevajo samo 25 odstotkov povlačanja meze in priznanje unije. Pri tej tvrdki je bilo zaposlenih dve sto delavcev, a zdaj jih dela nesmatno številce. Ti ki so ostali na delu, so izsreno mladi ali pa zelo stari delavci.

Ka je pričela stavka, so bile razpostavljene straže ali piketi. Izdana je bila sodnijska prepoved, ki je znizala število piketov na štiri v enem bloku. Ko je unija podala proti tej sodnijski prepovedi svoj protest, je bilo število stavkovnih straž v enem bloku povlačeno na osem.

Dodaj je policija aretirala 16 stavkarjev, osemnajst stavkarjev je pa bilo povabljenih na sodišče radi žaljenja sodišča. Organizacija je najela odvornike, da zagovarjajo stavkarje. Javno mnenje je s stavkarji. Levinove delavnice uživajo prav malo ugleda v Cincinnatiju.

Latinska republika odpravi presidenta.

Buenos Aires, 7. marca.—Južnoameriška republika Uruguay se bavi s načrtom nove vladne forme. Predsednik bo odpravljen. Na čelu republike bo devet komisarjev, izvoljenih direkto od ljudstva, ki bodo obnem tvorili kabinet s pomočjo stalno nastavljenih specialistov. Predsednik komisije bo imel iste pravice in dolžnosti kakor danes direkto izvoljeni prezident republike.

Igra za denar končala s umorom.

Miami, Fla., 7. marca.—Bogati postopači so včeraj igrali za denar v tukajšnjem Biltmore hotelu in pri tem se je pričel prepri pretep, v katerem je bil neki moški ustreljen, več drugih pa je bilo ranjenih. Ko so dospeli v sobo hotelski uslužbenci, so na tleh našli mrtvega Tom Walsha in Arthura Clarka, ki je bil težko ranjen, ostali so pobegnili. Policija sedaj išče morilca.

Vihear v Moskvi glede nagrade delavcem

Boljševiški listi napadajo ameriškega podjetnika, ki je razdelil \$4000 med ruske delavce v svoji moskovski tovarni. Podkupnina!
Moskva, 7. marca.—Nezaalčan sločin se je zgodil—ne v Londonu, Parizu ali v Ameriki, temveč v Moskvi! Ameriški kapitalist Armand Hammer, ki obratuje najuspešnejšo koncesijo v Sovjetski uniji: tovarno za svinčnike v Moskvi, je uvedel ameriško navado nagrade (bonusa) za delavce, kar pa se voditeljem ruske komunistične stranke niti najmanj ne dopade.

Hammer je naredil v prejšnjem letu čez milijon dolarjev profita, potem ko je plačal sovjetski vladi vse davke in druge finančne obveznosti, ki jih določa koncesijska pogodba. Uspeli so bili dober, zato je sklenil razdeliti vsoto \$4000 med 55 delavcev v obliki znanega ameriškega bonusa. Med delavci v Hammerjevi tovarni, ki so deležni bonusa, je 48 članov strokovne unije in dva sta komunisti. Vsi so z veseljem vzeli nagrado.

To je raskočilo urednike moskovskih listov, ki zdaj pišejo, da je te vrste deljenje dobljke z delavci navadno podkupovanje. V starih časih so gospodarji dajali napitnino vratarjem in drugim slugam, da so jim bili potem še nadalje paše zvesti. Bonus je tudi taka napitnina, ki vagona pri delavcih paše pokorščino in jih ponižuje na stopnjo, ko jih lahko vsakdo kupi, kdor ima kaj denarja v žepu. To je goilo kapitalistično kupovanje dostojnosti in samoponosu!

Tako pišejo listi. "Pravda," glavno glasilo ruske komunistične stranke, je slasti huda, ker sta tudi dva komunisti vzela bonus, pa piše:

"Petinpetdeset Hammerjevih delavcev je vselo podkupnino in še hyalezni so gospodarju Hammerju ne moremo zameriti, ker on je tako navajen iz podkupnine in korumpirane Amerike; a tem ni krili pogodbe. Vendar pa to dokazuje, kako slab zgled dajejo koncesijska podjetja. Ne kaj je treba ukreniti, da se to prepreči. Zamerimo pa našim delavcem, ki so se pustili tako ponižati. Tista dva sodruga, ki sta se prodala kot tatovi, si zdaj opereita karakter le na ta način, če prejeti delež podkupnine poklonita kakemu sovjetskemu kulturnemu zavodu. To morata storiti, da pokažeta vsemu svetu, da Sovjetska unija ni Amerika!"

IZPOR TIPOGRAFIČNIH DELAVCEV NAMEDAVAN PRED SEDEM LETI.

Ampak takrat se stvar ni obnesla.
Albany, N. Y.—Unijaki dnevnika "Albany Citizen" izjavlja, da je Frank E. Gannett že pred sedem leti nameraval izpreti tipografske delavce.

List prinšaša govor Gannetta, ki ga je leta 1922 odbržaval pred tiskarskimi podjetniki v društvu American Typothetae. Ves njegov govor je prelet s sovraštvo proti organiziranemu delavstvu. Priporočil je podjetnikom, naj al delavne moči izberejo med stavkokazi in delavci, ki so napol izučeni in prihajajo iz tiskarskih šol.

Nadaljni izgredi brezposelnih v Nemčiji.

Berlin, 7. marca.—Spopadi med policijo in brezposelnimi delavci so se obnovili v Berlinu in Kasselu. Demonstracije brezposelnih, ki jih vodijo komunisti, so na dnevnem redu, čeprav so prepovedane. V berlinskem predmestju je bilo včeraj več oseb ranjenih in mnogo aretiranih. Mraz je odnehal, kljub temu so brezposelni delavci v teklem položaju. Na stotine manjših tovarnen, ki so valed mraza zaprle vrata, še vedno počiva.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se na vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$6.00 za pol leta; Chicago in Cincero \$7.50 na leto, \$3.75 za pol leta, in za inozemstvo \$9.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

1657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year; Chicago \$7.50, and foreign countries \$9.00 per year.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju n. pr. (Feb. 28-1929) poleg vašega imena na naslovu pomeni, da va mje s tem dnevom poteka naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KONKURENCNI BOJ TEKSTILNIH TOVARNARJEV
VPLIVA NA DELAVSKE RAZMERE.

Pred leti so trgovske zbornice v južnih mestih zapelje pesmice vabljenja, da ožive trgovino v južnih državah, kar toliko pomeni, da povečajo svoje dohodke. Jug je bil še vedno industrijsko nerazvit, dasi je državljanska vojna končala, ko je bil Abraham Lincoln predsednik Združenih držav. Lastujoči razred, to je sužnjedrži in potomci teh sužnjedrže so ostali neaktivni v industriji, kot so bili ob času, ko je bila v južnih državah uvedena telesna sužnost za zamorce. Jasno je bilo, ako se hoče industrializirati jug, da morajo priti ljudje iz drugih krajev, v katerih imajo smisel za industrijska podjetja. In tako so takoj po vojni trgovske zbornice pričele oglašati v dnevnih severnih industrijskih mest, da so razmere za razvoj industrije izredno ugodne v južnih državah. Hvalili so podnebje, da je zdravo. Pripovedovali so, da so v južnih državah velike reke, katerih vodna sila je ogromna in se da izpremeniti v električno, ki lahko služi za gonilno silo v tovarnah in razsvetljavo doma in v tovarnah. Najbolj so pa naglašali, da je v južnih državah veliko domačih delovnih moči, ki so zadovoljne, potrpežljive in ubogljive in rade delajo tudi za majhno mezo, ker se niso okužene z bacilom delavske organizacije. Takemu oglaševanju so dodajali, da v južnih državah ni socialnih postav za zaščito delavcev, da šolske obveznosti za otroke ni v tem smislu, kot v severnih državah. V teh oglaših so naslikali južne države kot pravi paradiz za izkoriščevalce človeške delavne moči. Taki opisi imajo privlačno silo.

V začetku je nekaj previdnih podjetnikov in tovarnarjev preselilo svoja podjetja in tovarne na jug. Tak je bil začetek industrializiranja južnih držav. Tem so sledili drugi, ko so se prepričali, da je dobiček teh podjetnikov in tovarnarjev velik in da trgovske zbornice niso pretiravale, ko so oglašale, da je na jugu veliko krepkih, zdravih, domačih delavcev, ki so potrpežljivi in ubogljivi in pri volji delati za vsako ceno brez godrnjanja.

V vsaki industrijsko razviti deželi se najprvo prične razvijati tekstilna industrija, ako postoje pogoji za razvoj te industrije. V južnih državah so bili ti pogoji. Tu se prideluje bombaž v velikih množinah in če se ta bombaž predela v tekstile, odpade veliko transportnih strokov, kar zopet omogoči uspešno konkurenco na trgu.

In tako je bilo tudi v južnih državah. Tekstilne tovarne so pričele rasti iz tal. Vedno več jih je bilo in danes je več vreten za izdelovanje bombažne preje v južnih kot v severnih državah in ta vretena opravljajo delo veliko več ur kot vretena na severju. V kakšnem razmerju je produkcija preje iz bombaža na jugu in severju, pove poročilo trgovskega departamenta, ki ga je ta department izdal za mesec januar t. l.

Dne 31. marca je bilo v Združenih državah 85,334,736 vreten za izdelovanje preje iz bombaža. Od teh vreten jih je v mesecu januarju obratovalo 30,757,552. Povprečno so ta vretena obratovala v vseh Združenih državah po 261 ur. V Novi Angliji so ta vretena obratovala povprečno po 170 ur, v državah, v katerih se prideluje bombaž, pa po 341 ur, v vseh drugih državah pa po 185 ur. To pokazuje, da so vretena v novoangleških državah, v katerih je dom bombažne ameriške tekstilne industrije, obratovala samo polovico toliko ur v mesecu januarju, kot v južnih državah, v katerih se prideluje bombaž.

Delavske mezde v tekstilnih tovarnah na jugu so veliko nižje kot v severnih tovarnah. To pritiska na mezde v vsej tekstilni industriji. Podjetniki, ki si ne znajo pomagati in so slabi voditelji v industriji, vidijo v znižanju delavske mezde edino uspešno konkurenčno sredstvo proti tovarnarjem na jugu. Pametni in prevdarni podjetniki, ki razumejo, da znižanje mezde povzroča nepokoj med delavci, pa skušajo konkurirati z boljimi stroji in uspešnejšo razdelitvijo dela v tekstilnih tovarnah, ker se zavedajo, da delavski nepokoj pomeni izgubo za podjetnika.

Delavci na jugu niso več tako zadovoljni v tekstilnih tovarnah, kot so bili v začetku. Počasi so se jim pričele odpirati oči. V delavce je pričele prihajati spoznanje, da se morajo organizirati, da izboljšajo svoj položaj. To gi-

banje postaja vedno večje in čas menda ni več daleč, ko trgovske zbornice južnih mest ne bodo mogle več oglašati, da so delavci na jugu zadovoljni, potrpežljivi in ubogljivi ter se zadovoljujejo z drobtinami, ki jih jim mečejo tekstilni podjetniki in tovarnarji. Položaj v tekstilni industriji zadobi drugo lice, ko delavska zavest postane splošna tudi na jugu.

GLASOVI IZ NASELBIN

Malo odgovora.

Cleveland, Ohio. — Nerač se spušča v polemiko z Molekom glede dr. John A. Ryana, ker prvič bi to mogoče zdelo, da želim zagovarjati "sveto cerkev", in drugič radi tega, ker je Molek napisal, da veliko zdravja komentarija o verskih dogmah in njih postanku. Ali kljub njegovemu odgovoru na mojo kritiko v zvezi s to zadevo, sem še vedno enakega mišljenja kot je v nji podano: Ako se v moji sodbi o Ryanu fatalno motim; to ni toliko važno. Tudi ako je to resnica, se lahko zavedam, da pri tej sodbi nisem osamljen. New Leader — da se naslonim na eno avtoriteto — imenuje v izdaji z dne 26. jan. tega duhovna kot "distinguished scholar." Ako bi bilo vprašanje njegovega cerkvenega statusa važno, bi tudi lahko navedel dejstvo, da je ortodoksim katoličanom duhovnik Ryan precej velika preglavica, toliko namreč, da je imela pred kratkem odpotovati tajna deputacija "pravovernih" v "sveto prestolico" do papeža, z namenom, da on Ryanu in njegovim učencem pristiže peroti. (Ako je deputacija odpotovala ali ne, mi ni znano.) Toliko o moji fatalni zmoti.

Tudi, ako je človek zagovornik porodne kontrole in vnet eksponent za ločitev zakona ali razpore, ni to še nikak kriterij, da je taka oseba tudi socialni revolucionar, nasprotnik kapitalizma. Poznam več ljudi te vrste, ki so vneti zagovorniki teh reform in obenem tudi vneti pripadniki kapitalističnega družabnega reda. Ako bi bile te reforme edini kriterij, izreklati sodbo o posamezniku, potem bi bili vsi imovitejši sloji radi praktiranja iste, tudi največji nasprotniki današnjega družabnega reda. Ali ni tako, Molek? Glede porodne kontrole, ki jo prakticira ali jo pa želi prakticirati vsak zakonik par na en ali drugi način, neglede ako ji je v teoriji še večji nasprotnik, je pred letom dni vladala v Delavski stranki Anglije zelo vroča diskusija; ker se stranka ni hotela izreči za njo, ali se jo radi tega lahko smatra za kapitalistično? Kar ima a father Ryan za reči o družini, je najbrže precej zanimivo in pomisleka vredno, ker dobro in potrebno je, da ljudstvo ne drvi slepo za tokom razvoja, nego se tudi ozre okrog sebe in premišljuje: kam? Yes, v tem oziru je father Ryan za družbo ravno tako potreben kot največji pristaša proste ljubezni.

Nemiselno se mi vidi, soditi vse ljudi po enem kopitu, imeti en kriterij za vsakega posameznika. Nisem trdil in ne trdim, da je Ryan socialist — ne zabranjuje mu tega pa njegovo versko prepričanje, ker krščanstvo in socializem si nista nasprotna stališča socialne etike — vidi se mi pa krivico imenovati njegove socialne nazore in aktivnosti kvekvostvo. Od enega duhovnika ne pričakujem, da bi šel toliko daleč v svoji agitaciji, kot gre socialistični agitator. Oziroma, da bi zahteval popolen preobrat družbe kot končni cilj. Agitirati za gotove temeljite reforme ni prav nič radikalno socialistu; ako pa to stori človek izven socialističnih in izven delavskih vrst, je tak nastop lahko radikalen in večjega socialnega pomena. Tudi nimam v mislih tekoče teoretične razprave o življenjski mezdi, oziroma visoki plači, kljub temu da stališče zagovornikov visoke plače znači, posebno ako prihaja iz kapitalističnih in "reformističnih" vrst, distinktni napredek v ekonomskem mišljenju sodobne družbe. Se namreč precej loči od "marginal utility" teorije, kakor tudi od teorije trga in zahtev, na katerih strukturi je vzrastle in še eloni kapitalizem.

V mislih imam več Ryanovo stališče z ozirom na socialno zakonodajo in etično stanje v industriji. Ako je v tem oziru Ryan reformist, smo tudi vsi socialisti z Molekom vred sto procentni reformisti. Razlika med socialisti in Ryanom je ta, da je

on za temeljito reformacijo kapitalizma, kapitalizma, ki naj bi po njegovemu mišljenju služil dobrobiti družbe in za ta service prejemal gotovo odškodnino v obliki omejenega interesa na faktično vložen kapital, med tem ko socialisti gremo še eno stopnjo dalj in zahtevamo kompletno odpravo privatne lastnine z ozirom na industrijo. Njegovo stališče z ozirom na delavsko gibanje je tudi približno toliko radikalno kot je moje ali pa — Molekovo. Glede zahtev po reprezentaciji v zakonodajnih zbornicah po poklicih in ne geografiji — da Ryan podpira to radikalno reformo, mi ni bilo znano, dokler nisem čital Molekov komentar. Je to reprezentativna struktura glid (zadržnega) socializma, ki je po mojemu mišljenju radikalnejša poteza od stališča političnih socialistov. (Kdor se želi podrobneje seznaniti s to strukturo, naj čita "Gild Socialism Restated," spisal G. D. H. Cole.)

Se par besed o "reformistih" na splošno, o katerih je Molek precej cinično izražal. Kaj misli Molek s to designacijo, mi ni znano, ker je besedo pozabil definirati. Metati Smitha in Ryana v en koš, ne gre: prvi je politični, drugi pa skalar. (Kako je Ryan glasoval pri zadnjih volitvah, je to postranska stvar.) Molek pravi, da reformisti samo filikajo kapitalizem in radi tega so kvekvoci. Ako se s tem misli ljudi Borahove-Rooseveltove šole, se z njim strinjam; ako ima pa on v mislih ljudi, ki agitirajo za sprejem socialne zakonodaje, za odpravo indžunkšnov v delavskih sporih, za večje pravice delavcev pri delu, za omejitev interesa "na faktično vložen kapital in končno za reprezentacijo v vladi po poklicih — vse to so pa reforme, za katere agitira (razen slednje) tudi naš Molek in radi tega je tudi on — reformist! Končno; kdo je bil večji realist: Bernstein ali Karl Marks?

A. Garden.

Poročilo zastopnika Prosvete.

Farrell, Pa. — Kakor je že mnogim rojakom znano, sem prejel zastopstvo za Prosveto. Tekom mojega kratkega potovanja po raznih naseibin v Penni, sem se večkrat imel priliko prepričati se, kako tuji izkoriščajo nekatere naše rojake. Posebno sem opazil to pri agentih, ki silijo rojakom povečanje alik in prodajanje okvirjev. Resnica je, da mora vsak nekaj zaslužiti, polovico več računati za povečanje aliko, to je pa že preveč. Vseled navedenega dejstva sem se namenil, da naša rojake obvarujem pred tem izkoriščanjem. Pri tem pa moram povedati, da sem že imel s podobnim businessom opravka — nad 16 let. Vsaka alika je bila najboljša izdelana in po nizkih cenah. Zato, ker sem videl, da preveč odidajo ponekod naše rojake, in ker vem kakšna bi morala biti primerna cena za omenjena dela, sem se odločil, da bom rojakom v naseibinah, katere bom obiskal, nudil nizko ceno za povečanje alik. Moj načrt je ta-le: Vsak rojak, ki se bo naročil na Prosveto za celo leto, ali pa ponovil letošnje naročnino na Prosveto, bo lahko pri meni naročil povečanje alik in okvirjev, ki jih bom dal po "wholesale" ali kupni ceni. Za vsako aliko mi bo dotični naročnik ali naročnica plačal le toliko, kot bo mene stala, niti penja več. Slike in vse delo je garantirano. Ako so v kateri naseibini rojaki, da me še ne poznajo, naj shranijo ta dopis, ter naj mi pišejo, da jih obiščem.

Iskreno se zahvaljujem vsem tistim rojakom na Bessemerju, Pa., ki so se naročili na Prosveto ali ki so ponovili naročnino. Posebej se vam zahvaljujem za izvrstno postrežbo; z menoj ste se tako lepo bavili, potem se je pa še Cilka Rupert spomnila, da je doma zredila prešila, ter da bi se na mojem potovanju tudi domača klobasica dobro prišla mojemu želodcu. Tej rojakinji naj povem na uho, da je

njena podarjina klobasica do sedaj rodila še deset drugih gosbas, ki so mi jih rojaki darovali do 4. marca. Torej je bil začetek meseca marca dober. Darovali so mi jih — M. Ipavec, M. Mramor, A. Domitrovič in drugi. Lepa hvala! Morda v kratkem obiščem tudi tiste gospodinjke, ki so mi že na mojih prejšnjih obiskih postregle z domačimi klobasami. Včasih mi je katere akrovoma djala kakšno v povrniki. Ko sem jo našel, sem se ustrašil, potem sem se pa vsled ponavljanja tega "utiho-tapljenja" privadil. Sprva sem mislil, da se je v suknu priplazil štajerski polž z rogni, ko sem si pa stvar natečno ogledal, sem videl, da je bilo le pol štajerske in pol kranjske klobase.

A. Zidanšek.

Razne vesti.

Farrell-Sharon, Pa. — Slovenški dom iz Girarda, Ohio, je nas uradno obvestil, da bosta posestila girardsko naseibino slovenska pevca ga. Lovsetova in A. Šubelj dne 16. marca zvečer. Oba sta nam poznana, zato vem, da ne bo nihče manjkal. Predstavljala bosta svetovno znane operne točke, ki jih ne bomo morda nikdar več imeli priliko slišati in videti.

Torej, Farrell, vas kar leze in gre, mora v Girard dne 16. marca. Obenem boma imeli tudi poslavljen večer z go. Lovsetovo, ki misli odpotovati v domovino. Natančna pojasnila in vstopnice boste dobili v našem Domu. Ne pozabite!

Dne 13. aprila bomo imeli pri nas "žegnanje". Pevsko društvo "Zvon" priredi tega dne svoj koncert v našem Domu. Zato je vaša sveta dolžnost, da se dobro pripravite. Dekleta, kupite lepe obleke, možje pa hlače, da bodo žepi držali bankovce. Pedlarji bomo imeli nove cilindre, da se bomo postavili kot fantje od fare.

Ne pozabite, da gremo v Girard dne 16. marca. Naznanite za koliko oseb potrebujete avto-bus, ko bomo delali na tem, da boste ali vsi lahko. Nasprotno pa vabimo vse girardske rojake, da ne pozabite na 13. aprila, da boste prišli v velikem številu.

V Sharonu je dne 2. marca umrla Antonija Gasper, po domače Strnišatova mati. Pokopana je bila dne 4. marca. Bila je članica društva "Slovenski dom" št. 31 SNPJ v Sharonu, Pa. Zapuščala tri sinove, eno hčer in soproga. Sorodnikom naše sožalje!

Pokojna je bila doma iz Sentjernejske župnije na Dolenjskem. — F. Kramar.

Listina uredništva

Naticke, Pa. — John Zelenik — Naslov sledečih oseb je v Washingtonu, D. C.: W. M. Jardine, D. F. Davis, H. L. Stimson, H. P. Fletcher, H. S. New, J. J. Davis, W. E. Borah, A. W. Mellon, in C. D. Willbur. — C. B. Slem, New York City. — R. O. West, First National Bldg., Chicago, Ill. — W. J. Donovan, 1442 Marine Trust Bldg., Buffalo, N. Y. — H. P. Allen, New York City. — J. Rosenwald, Sears, Roebuck & Co., Chicago, Ill. — C. H. Huston, Wardman Park Hotel, Washington, D. C. — J. Klein, 2141 Wyoming ave., Washington, D. C. — H. C. Hoover, White House, Washington, D. C. — D. B. Morrow, American Embassy, Mexico City, Mexico. — C. E. Hughes, New York City. — O. L. Miles, 15 Broad st., New York City. — W. F. Whitting, New York City. — J. L. Lewis, Merchants Bank Building, Indianapolis, Ind. — W. Green, A. F. of L. Bldg., Washington, D. C. — Silas Strawn, 38 So. Dearborn st., Chicago, Ill. — Naslovi nekaterih so se pred kratkim spremenili, vendar so za nekaj časa še veljavni, stari.

Milwaukee, Wis. — J. Ule. — Stvar smo uredili in odposlali. Nekateri izmed Vaših štirinajstih točk so dobro zamišljene. — Pozdrav!

Pueblo, Colo. — Nekdo. — V unijo ameriških držav je bila država Colorado sprejeta 1. avg. 1876 kot štirideseta država. V naslednjih letih do leta 1912 je bilo sprejetih še ostalih osem držav; zadnji sta bili sprejeti državi Arizona in Nova Mehika. — Pozdrav!

Ivan Makis:

OPAZOVANJA

Coolidge gre med delavce — in plača?

Prezident Združenih držav ima \$75,000 letne plače in zraven tega še \$25,000 za vozne stroške, skupaj stotisoč dolarjev na leto.

Z ozirom na bogastvo naše republike, ki je danes najbogatejša dežela na svetu, in z ozirom na dolžnosti in odgovornosti, ki jih ima predsednik, je to zelo nizka plača. Francoški predsednik ima več; mnogi kralji imajo tudi večjo letno apanažo. Predsedniki ameriških trustov imajo veliko več. Stari Brisbane, vrhovni urednik Hearstovih listov, ima tudi stotisoč na leto.

Well, mi smo navajeni gledati na plače z našega nizkega ekonomskega obzorja pa pravimo, da je stotisoč na vsak način dovolj — saj moramo mi eksistirati s par tisoč dolarji letno! V štirih letih dobi prezident \$400,000. Ako zapravi polovico v teku službe, mu še ostane dvestotisoč.

Ne briga me, koliko denarja ima mister Coolidge, ki je zdaj privraten državljan kakor sem jaz in ti, Mike — zanimiva pa je vest, da je že sprejel drugo deželo. Pisal bo članke za Hearstove magazine in Hearst mu bo plačeval po dolarju od vsake zapísane besede.

Coolidge bo torej žurnalist. Za plače žurnalstov ni nikjer merodajne lestvice, vsaj v Ameriki ne. Saj tudi niso organizirani. Več kot devetdeset odstotkov ameriških časnikarskih delavcev (uredniki, reporterji, specialni člankarji itd.) je

Problemi priseljenca

Potni list za sina ameriškega državljanja.

Vprašanje: Mojo prošnjo kot ameriškega državljanja za izvenknotno vizo za mojega sina, dvajset let starega, je vlada Združenih držav odobrila. Moj sin pa ima težave z odpotovanjem, ker mu niso še dali potnega lista lastne države. Kmalu bo v letih za vojaški nabor. Ali bi se mogel obrniti na State Department, da se zanj zavzame in mu pomaga dobiti potni list? — J. M., Johnstown, Pa.

Odgovor: Otroci naturalizirane ameriškega državljanja, ki nimajo še 21 let, postanejo ameriški državljanji še le tedaj, kadar so pripuščeni v Združene države za stalno. Vaš sin je torej še vedno podanik inozemske države. Ako mu tamošnja vlada neče izdati potni list, to je notranja stvar dotične države, v katero se Združene države ne morejo vmešati. Precej je siligurno, da State department ne vzadovolji vaši prošnji v korist sinu, kajti se on nahaja pod jurisdikcijo inozemske vlade.

Kakor ima ta vlada neomejene pravice regulirati priseljevanje, tako imajo inozemske države pravico predpisati pravila za odhod svojih državljanov v inozemstvo. Ameriški zakoni v korist združevanju družin niso popolnoma dosegli svoj cilj vseled izseljeničkih predpisov nekaterih držav. Ena teh držav, na pr., ne dovoljuje ženi, ki je postala Amerikanka, da bi poslala po svojega moža, dasi ameriški zakoni dajejo takemu inozemskemu soprogu pravico do izvenknotne vize, ako se je poroka vršila pred dnem 1. junija 1928, oziroma do prednostne kvotne vize, ako se je poroka vršila kasneje.

Ista je stvar z otroci naturaliziranega ameriškega državljanja, ki nimajo še 21 let in so poročni. Oni imajo po ameriških zakonih pravico do izvenknotne vize in enaki otroci tukaj nastanjenih inozemcev imajo pravico do prednostne kvotne vize. Ali v državah, kjer obstoja vojaška obveznost, se protivito odhodu mladeničev, ki imajo kmalu priti na nabor. Po mednarodnem pravu nimajo Združene države pravice vmešavati se v take palse.

Problem kandidata za državljanstvo.

Vprašanje: Nahajam se v Združenih državah štiri leta in imam že "prvi papir". Še leto dni ali nekaj več in bom ameriški državljan ter kot tak imel pravico poslati sem ženo in o-

troke izven kvote. Ali je boljše počakati na to ali pa mi avetujete, da kot nastanjen inozemec zaprosim, da jih pripustijo v prednostni kvotni vizi? Vprašanje je to, da-li bi taka prošnja bila v škodo, ako ne bi prišli na vrsto, dokler ne postanem ameriški državljan? — K. J. — Columbus, O.

Odgovor: Prošnja za prednostno kvotno vizo nikakor ne prejudeira pravice do izvenknotne vize v slučaju, da postane ameriški državljan. Vi morete sedaj poskusiti s prednostno kvotno vizo. Ako ne pridejo na vrsto do tedaj, ko postane državljan, tedaj vložite pravilno prošnjo za izvenknotno vizo, čim dobite državljanski papir.

Nekaj o "formi 575". Vprašanje: Želim, da bi se moji ženi priznala pravica do prednosti v kvoti. Imam sicer "prvi papir", ali nisem že ameriški državljan in prišel sem po stalno v to deželo. Kaj naj storim? — G. K., Joliet, Ill.

Odgovor: Si morate prikrbeti tiskovino Form 575 (Declaration regarding last entry into the United States) in jo izpolniti. Pazite na točne podatke o Vašem prihodu. Ako niste sigurni glede dneva prihoda ali imena parnika, pišite na Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York City, in navedite sledeče podatke: pristanišče, kje ste se vkrkali, vse, kar se spominjate z ozirom na čas prihoda, kje ste se izkrali, ime parobrodarskega društva, oziroma kolikor se pač spominjate.

Izpolnjeno tiskovino Form 575 treba poslati na priseljeniško postajo, ki je Vas pripustila v to zemljo (ako New York tedaj na: Commissioner of Immigration, Ellis Island, New York City). Priložite neprilepljeno znamko za 5 centov.

Ko bo priseljeniška postaja ugotovila Vaš postavni prihod, obvesti ameriškega konzula v inozemstvu, pod katerega jurisdikcijo Vaša žena živi, in konzul bo sprejel prošnje Vaše žene v vpis v seznam prednostnih kvotnih priseljencev. Potem bo morala čakati, dokler pride na vrsto in jo konzul obvesti, naj pride po vizo.

Priporočljivo je, da pošljete svoji ženi istočasno "affidavit of support" zapriprazeno izjavo o vzdrževanju — najboljšo v tro-pisu. En prepis affidavita naj Vaša žena izroči konzulu, ko zaprosi za vizo.

(Dajte na 3. strani.)

Ivan Jantex,
W. Toronto, Ont.:

Spomini na samostan

Lepe deklice...

Minula sta dva tedna in jaz sem bil samostanski življenja že tako sit, da sem hotel na vsak način nazaj domov.

Pisal sem materi, da se mi ne dopade v samostanu, da je slaba hrana itd. ter da naj mi pošlje denar za pot nazaj.

Odgovora na to in na poznejša pisma nisem nikdar dobil, kajti moja mati teh pism ni nikoli dobila v roke. Moji dobri predstojniki so jih namreč lepo vrgli v peč ter sami pisali moji materi, da se počutim na svojo moč zadovoljnega. Seve, to so bile laži, toda kako naj bi mati vedela da se tudi meni kaj lagati?

Jaz pa, nevedoč o vsem tem, sem potrpečljivo pričakoval odrešenja ter pomalem začel nagajati svojim učiteljem, ki so si prizadevali, da napravijo iz mene diko svojemu redu.

In kdo ve, če se jim to ne bi bilo navsezadnje posrečilo, da se ni začela v meni buditi kri, čemur so bile vzrok — Evine potome.

Skoro vsak dan ob štirih popoldne smo odšli na isprehod proti malemu gozdiču nedaleč od Floridafurja in spetoma smo vedno srečali dosti lepih zastopnic nežnega spola, jaz pa ljubitelj vsega, kar je lepega, se kar nisem mogel vzdržati, da se ne bi oziral za njimi ter jih občudoval. To pa mojim učiteljem nikakor ni bilo po volji. Ukor je sledil ukoru, pomagalo pa seve ni nič, kajti jaz si nisem dal dopovedati, da je greh ozirati se po ženskah.

"Daj si dopovedati in nikar ne škili za ženskami!" mi je enkrat zabijal brat Metod, mlad in postaven Dolenjec, ki je bil gotovo rojen pod zelo nesrečno zvezdo. "To ni lepo za novince! To je greh!"

"Oh, ne bodi še ti primojen!" sem ga navadno zavrnil, češ, saj je tudi ženske Bog ustvaril in toraj ne more biti greh, če se človek ozira po ženskah.

Na njegovo zatrdilo, da so ženske nam moškim samo v pogubo, pa sem mu ponavadi zabrusil pod nos:

"Meni še ni nobena storila nič hudega!" in s tem je bil najin argument vedno končan.

Nekega popoldneva smo zopet odšli na isprehod. V omenjenem gozdiču smo obstali, lepo posedli v krogu okoli naših učiteljev, ki so nam začeli razlagati svoje storije o nebesih in o večnem veselju, o nebeskih dobrinah, ki pričakujejo nas tam gor nad zvezdami itd.

Mene je vse to prav malo zanimalo in želel se malo razvedriti, sem se neopazno izmuznil ter jo popihljal proč.

Precej daleč onstran od moje svete družbe sem našel na mlaščini, kakih dvajset let staro de-

kle, sedečo na tleh in čitajočo neko knjigo. Meni se je deklica strašansko dopadla; kot telček sem stal pred njo ter jo občudoval.

Dekle pa se mi je prijazno nasmešnila rekoč:

"Kaj pa me tako gledaš?"

"Zato, ker se mi dopadeš!" sem ji odkrito in v slabi nemščini odgovoril ter pri tem močno zarudel.

Dekle se je veselo nasmejala mojemu odgovoru, potem pa me povabila, naj sedem k nji. Jaz sem to brez obotavljanja storil in dekle me je začelo ispraševati, kdo sem, odkod in kaj delam na Dunaju. Jaz sem ji odkrito povedal vse in ji potohlil, kako so moji predstojniki primojeni, kaj vse mi branijo itd.

"Reveček!" mi je mehko dejala, sem končal in ta beseda, izgovorjena v milem domačem jeziku, me je zelo presenetila. Presenečenje pa me je minilo, ko mi je dobro deklo povedalo, da je rodem Čehinja in da je bila že večkrat v Ljubljani na obisku pri bratu, uradniku, in da se je pri tem malo navadila slovenščine.

Cudno, nikdar v mojem življenju se nisem tako hitro sprijaznil s tujo žensko kot sem se s to deklico. Komaj dva dni četrte ure skupaj, pa sva že bila največja prijatelja.

In kako hitro mi je minila ura v pogovoru s to ljubko plavalisko. Deset let je že minulo od tedaj

levo, dokler ni lepo visel ob ladiji. Prepričan sem se tudi, da so bila v njem potrebna vesla, jadro in rogovi za vesla. Predvsem pa je bilo treba vzeti seboj vode. Pobral sem s vseh čolnov, kar smo jih imeli na ladiji, male vodne sodčke. Ker smo imeli vsake skupaj devet čolnov, sem tako dobil dovolj vode; tudi tovara je bilo dovolj, in ker sem bil vzel seboj obilico drugih reči, sem se skoraj bal, da bi ne bil prevelik.

Ko mi je Maud podajala razno robo in sem jo jaz spravil v čoln, je prišel iz predladija nek mornar na palubo. Nekaj časa je stal na privetrni strani (midva sva si bila izbrala odvetno stran), nato pa je počasi krenoval na sredlo ladje, kjer se je zopet ustavil obrnjen proti vetru, tako da je nama kazal hrbet. Slišal sem, kako mi je arca bilo, ko sem ždel v čolnu. Maud se je sosedla na palubo, kjer je v senci ograje nepremično ležala. Toda mornar se ni okrenil; istegnil je roke nad glavo, zazeval, da sem ga slišal, nato pa je odšel proti predladiju in izginil.

V nekoliko minutah je bilo vse potrebno v čolnu; spustil sem ga v vodo. Ko sem pomagal Maud čez ograjo in čutil njeno postavo tesno ob svoji, sem se komaj premoval, da nisem zavpil: "Ljubim te! Ljubim te!" Humphrey Van Weyden je bil koncem koncev res zaljubljen, sem si mislil, ko me je držala za roko, ko sem jo spuščal v čoln. Z eno roko sem se držal ograje, z drugo pa njo; tisti hip sem bil ponosen na svoje dejanje. V meni je bila moč, kakorine nisem imel pred nekoliko meseci, tisti dan, ko sem se bil poslovil pri prijatelju Furnessu in odpeljal na nesrečnem Martinu proti San Francisku.

Ko je bil čoln v vodi, sem izpustil njene roke. Odvrgl sem vrvi in skočil za njo. V svojem življenju nisem bil nikoli veslal, vendar sem izpostavil vesla in s precejšnjim naporom odveslal od ladje. Nato sem poskušal s jadrinom. Mnogokrat sem gledal lovce in krmarje, kako so razvili jadro, ampak to pot sem privrkl poskušati ravnanja z njim. Za kar so oni rabili dve minuti, sem jih jaz mogelč dvajset; vendar se mi je naposled posrečilo, da sem vse uredil; nato sem vzel v roke krmilo in naravnal čoln po vetru.

"Tam leži Japonaka!" sem dejal. "Naravnost pred nama."

"Humphrey Van Weyden," je odgovorila, "vi ste vrli človek."

Ozrla sva se oba iz istega nagiba, da bi se enkrat videla ladijo. Njeno nizko ogrodje se je dvigalo in zibalo na morju, jadra so se temno videla v noči; privezani krmilno kolo je škripalo, ko se je krmilo obračalo. Nato pa nama je počasi izginila izpred oči in bila sva sama na temnem morju.

Sedemindvajseto poglavje.

Napočil je dan, siv, mrzav. Čoln je plaval pred večim vetrom in kompas je ostanjal, da voziva v ameri, v kateri bi lahko dospela na Japonako. Dasi sem imel debele rokavice na rokah, me je zebo v prste; roka me je bolela od vednega krmarenja, noge so bile vse premrzle in goreče sem želel, da bi zasijalo solnce.

Pred menoj pa je na dnu čolna ležala Maud. Bila je hvala Bogu na toplem, kajti pod njo in okrog nje so bile debele odeje. Vrhno sem ji potegnil čez obraz, da bi jo očuval pred nočnim hladom; zavoljo tega nisem videl drugega kot nejasne orise njene postave in svetlorjave las, ki so, okrašeni po značni vlagi, valovali izpod odeje.

Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

[Dolgo sem sri na njo, oči so mi kar obstale na tem edinem vidnem znaku; tako je mogel gledati samo človek, v čegar očeh je bila ona najdragocenejša stvar na svetu. Moj pogled je bil tako vtrajen, da se je naposled zgnila pod odejami; zgornji del odeje je že ogrnila in nasmejala se mi je, dasi je imela oči še vedno zapane.]

Jack London:

MORSKI VRAG

(In angleščino prevaj I. M.)

"Počakajte me, prosim, da se vrnem," sem odgovoril.

Odšel sem na palubo. Louis je bil pri krmilnem kolesu.

"Pojdij v predladije, pa spat!" sem dejal in prevzel kolo.

Hitro je ubogal in ostal sem sam na palubi. Kolikor mogoče tiho sem razmotil vrhna jadra, spustil sunanje sprednje jadro in glavno jadro nisdol. Nato sem se vrnil k Maud. Položil sem prst na usta v znamenje, da naj bo tiho, in stopil v Larsenovo sobo. Bil je še vedno v isti legi, v kateri sem ga bil zapustil. Glava se mu je zibala, akoraj svijala sempatja.

"Ali morem za vas kaj storiti?" sem vprašal.

Isprva mi ni odgovoril, ko sem pa vprašanje ponovil, je dejal: "Ne, ne, mi je že dobro. Pušči me samega do jutri zjutraj."

Ko sem se pa okrenil, da bi odšel, sem opazil, da se mu je glava začela znova zibati. Maud je potrpečljivo čakala name in razveselil sem se, ko sem videl, kako kraljevsko je držala glavo in kako mirno so bile njene sifajne oči. Res mirne in gotove so bile kot njen duh.

"Ali se mi zaupate za kakih šeststo milj dolgo vožnjo?" sem vprašal.

"Vi mislite —?" je vprašala in spoznal sem, da me je prav razumela.

"Da, baš to mislim," sem odvrnil. "Ne preostaja nam nič drugega kot odprti čoln."

"Zaradi mene, seveda," je rekla. "Vi ste tukaj gotovo tako varni kot ste bili."

"Ne, nič drugega nama ne preostaja kot odprti čoln," sem ponovil trdovratno. "Prosim, oblecite se kolikor se morete toplo in spravite v sveženj vse, karkoli želite vzeti seboj."

"In s največjo naglico," sem še dejal, ko se je obrnila proti sobi.

Ladijska zaloga je bila tik pod kabino; odprl sem vrata v tleh, vzel svečo, se spustil v odprtino in začel prebrskavati ladijsko zalogo. Največ sem vzel konzerv in ko sem končal, so se zgoraj prikazale postreljive roke, ki so sprejele, kar sem podal vrliko.

Ravnala sva kolikor mogoče tiho. Vzel sem tudi nekaj odej, rokavic, oblek iz povodnega platna, čepic in drugih takih reči. Ni bila lahka stvar, zaupati se v majhnem čolnu tako nemirnemu, viharnemu morju, in neobhodno je bilo potrebno, da se dobro zavarujeva zoper mrz in moč.

Mrzlično sva delala in nočila najino robč na palubo, kjer sva jo zložila sredi ladije; tako mrzlično, da je morala Maud, ki ni imela dosti moči, izmučena odnehati in sedeti na stopnice. Ker pa ji to še ni dalo moči, je legla znova na trdo palubo in istegnila roke. Na ta način si je bila tudi moja sestra večkrat pomagala in tako sem vedel, da bo kmalu zopet pri moči. Vedel sem tudi, da orožje, ni bi bilo napačno; stopil sem zopet v Wolf Larsenovo sobo in vzel njegovo lovsko in vojaško puško. Ogovoril sem ga, on pa ni dal odgovora, dasi se mu je glava še vedno zibala sempatja in ni spal.

"Z Bogom, Lucifer," sem šepnil sam pri sebi, ko sem narahlo zaprl vrata.

Tudi streliva sem si moral dobiti; to je bilo kaj lahko, dasi sem moral zavoljo tega stopiti na medkrovne stopnice. Tam so bili lovi zložili zaboje s strelivom katere so jemali seboj v čolne; komaj dva koraka oddaljen od šumnih gestovalcev sem vzel dva zaboja.

Nato je bilo treba spustiti čoln v morje. Ta naloga ni tako enostavna za enega človeka. Ko sem odveslal vrvi, sem najprvo potegnil sprednjo vrvo, za tem zadnjo, da je čoln obvisel nad ograjo; nato sem spuščal vrvi, enkrat sprednjo, enkrat zadnjo, vsako za nekoliko čev-

le, sedečo na tleh in čitajočo neko knjigo. Meni se je deklica strašansko dopadla; kot telček sem stal pred njo ter jo občudoval.

Dekle pa se mi je prijazno nasmešnila rekoč:

"Kaj pa me tako gledaš?"

"Zato, ker se mi dopadeš!" sem ji odkrito in v slabi nemščini odgovoril ter pri tem močno zarudel.

Dekle se je veselo nasmejala mojemu odgovoru, potem pa me povabila, naj sedem k nji. Jaz sem to brez obotavljanja storil in dekle me je začelo ispraševati, kdo sem, odkod in kaj delam na Dunaju. Jaz sem ji odkrito povedal vse in ji potohlil, kako so moji predstojniki primojeni, kaj vse mi branijo itd.

"Reveček!" mi je mehko dejala, sem končal in ta beseda, izgovorjena v milem domačem jeziku, me je zelo presenetila. Presenečenje pa me je minilo, ko mi je dobro deklo povedalo, da je rodem Čehinja in da je bila že večkrat v Ljubljani na obisku pri bratu, uradniku, in da se je pri tem malo navadila slovenščine.

Cudno, nikdar v mojem življenju se nisem tako hitro sprijaznil s tujo žensko kot sem se s to deklico. Komaj dva dni četrte ure skupaj, pa sva že bila največja prijatelja.

In kako hitro mi je minila ura v pogovoru s to ljubko plavalisko. Deset let je že minulo od tedaj

levo, dokler ni lepo visel ob ladiji. Prepričan sem se tudi, da so bila v njem potrebna vesla, jadro in rogovi za vesla. Predvsem pa je bilo treba vzeti seboj vode. Pobral sem s vseh čolnov, kar smo jih imeli na ladiji, male vodne sodčke. Ker smo imeli vsake skupaj devet čolnov, sem tako dobil dovolj vode; tudi tovara je bilo dovolj, in ker sem bil vzel seboj obilico drugih reči, sem se skoraj bal, da bi ne bil prevelik.

Ko mi je Maud podajala razno robo in sem jo jaz spravil v čoln, je prišel iz predladija nek mornar na palubo. Nekaj časa je stal na privetrni strani (midva sva si bila izbrala odvetno stran), nato pa je počasi krenoval na sredlo ladje, kjer se je zopet ustavil obrnjen proti vetru, tako da je nama kazal hrbet. Slišal sem, kako mi je arca bilo, ko sem ždel v čolnu. Maud se je sosedla na palubo, kjer je v senci ograje nepremično ležala. Toda mornar se ni okrenil; istegnil je roke nad glavo, zazeval, da sem ga slišal, nato pa je odšel proti predladiju in izginil.

V nekoliko minutah je bilo vse potrebno v čolnu; spustil sem ga v vodo. Ko sem pomagal Maud čez ograjo in čutil njeno postavo tesno ob svoji, sem se komaj premoval, da nisem zavpil: "Ljubim te! Ljubim te!" Humphrey Van Weyden je bil koncem koncev res zaljubljen, sem si mislil, ko me je držala za roko, ko sem jo spuščal v čoln. Z eno roko sem se držal ograje, z drugo pa njo; tisti hip sem bil ponosen na svoje dejanje. V meni je bila moč, kakorine nisem imel pred nekoliko meseci, tisti dan, ko sem se bil poslovil pri prijatelju Furnessu in odpeljal na nesrečnem Martinu proti San Francisku.

Ko je bil čoln v vodi, sem izpustil njene roke. Odvrgl sem vrvi in skočil za njo. V svojem življenju nisem bil nikoli veslal, vendar sem izpostavil vesla in s precejšnjim naporom odveslal od ladje. Nato sem poskušal s jadrinom. Mnogokrat sem gledal lovce in krmarje, kako so razvili jadro, ampak to pot sem privrkl poskušati ravnanja z njim. Za kar so oni rabili dve minuti, sem jih jaz mogelč dvajset; vendar se mi je naposled posrečilo, da sem vse uredil; nato sem vzel v roke krmilo in naravnal čoln po vetru.

"Tam leži Japonaka!" sem dejal. "Naravnost pred nama."

"Humphrey Van Weyden," je odgovorila, "vi ste vrli človek."

Ozrla sva se oba iz istega nagiba, da bi se enkrat videla ladijo. Njeno nizko ogrodje se je dvigalo in zibalo na morju, jadra so se temno videla v noči; privezani krmilno kolo je škripalo, ko se je krmilo obračalo. Nato pa nama je počasi izginila izpred oči in bila sva sama na temnem morju.

Sedemindvajseto poglavje.

Napočil je dan, siv, mrzav. Čoln je plaval pred večim vetrom in kompas je ostanjal, da voziva v ameri, v kateri bi lahko dospela na Japonako. Dasi sem imel debele rokavice na rokah, me je zebo v prste; roka me je bolela od vednega krmarenja, noge so bile vse premrzle in goreče sem želel, da bi zasijalo solnce.

Pred menoj pa je na dnu čolna ležala Maud. Bila je hvala Bogu na toplem, kajti pod njo in okrog nje so bile debele odeje. Vrhno sem ji potegnil čez obraz, da bi jo očuval pred nočnim hladom; zavoljo tega nisem videl drugega kot nejasne orise njene postave in svetlorjave las, ki so, okrašeni po značni vlagi, valovali izpod odeje.